

Õnneleid Liikluskool OÜ

ÕNNELEID LIIKLUSKOOL

**B-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI
ETTEVALMISTAMISE ÕPPEKAVA**

KINNITAN

/digitaalselt allkirjastatud/

Toivo Õnneleid

Õnneleid Liikluskool OÜ

juhataja

28. jaanuar 2020

Tartu 2020

SISUKORD

1.	Koolituse korralduslikud alused	4
1.1.	Juhi esmaõppe algaste	4
1.2.	Esmaõppe algastme koolituse kestus	5
1.3.	Algastme libedasõidu koolitus	5
1.4.	Juhi koolituse lõpetamine	5
1.5.	Algastme koolituse liiklusteooria tundide teemataabel ja tundide maht.....	7
1.6.	Algastme koolituse sõidutundide teemataabel ja tundide maht.....	8
1.7.	Lõppastme koolitus	9
2.	Õnneleid Liikluskool algastme koolituse ainekaardid.....	10
2.1.	Teoriaõppe ainekaardid	10
T 1.1.	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest.....	10
T 1.2.	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine.....	11
T 1.3.	Liiklus kui süsteem.....	11
T 1.4.	Ohutu liiklemise põhimõtted.....	12
T 1.5.	Teiste liiklejatega arvestamine	13
T 1.6.	Sõiduki turvalisus	14
T 1.7.	Inimene sõidukijuhina.....	15
T 1.8.	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites.....	16
T 1.9.	Sõidujärjekord sõites.....	17
T 1.10.	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis.....	18
T 1.11.	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine	19
T 1.12.	Käitumine liiklusõnnetuse korral.....	20
T 1.13.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	20
T 1.14.	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	21
T 1.15.	Keskkonda säästev auto kasutamine.....	22
T 1.16.	Sõitmine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	23
T 1.17.	Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	24
T 1.18.	Pimeda ajal sõiduki juhtimine	25
TE	Liiklusteooria eksam	26
2.3.	Sõiduõppe ainekaardid	27
S 1.1.	Juhi tööasend ja turvavarustus.....	27
S 1.2.	Sõiduki käsitlemine	28
S 2.1.	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel	29
S 2.2.	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides.....	30

S 2.3. Sõiduki peatamine, parkimine ja sõidu lõpetamine	31
S 2.4. Sõidu eripära asulas ja asulavälisel teel	32
S 3.1. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige.....	33
S 3.2. Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal	34
S 3.3. Keskkonda säästev sõiduki juhtimine	35
LS Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine	36
PS Pimedal ajal sõiduki juhtimine	37
3. Lõppastme koolituse ainekaardid	39
3.1. Teooriaõpe	39
3.2. Sõiduõpe	40
4. Koolitaja eksamineerimis- ja hindamisjuhend	43
4.1. Teooria kursuse hindamine	43
4.2. Sõidutundide hindamine	43

1. KOOLITUSE KORRALDUSLIKUD ALUSED

Õnneleid Liikluskooli B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava on koostatud vastavuses Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määrusega nr 60 "Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad" Lisa 8 (majandus- ja taristuministri 08.01.2020 määruse nr 1 sõnastuses). Õppekava vastab Riigikogu 18.02.2015. a välja antud Täiskasvanute koolituse seaduses ja Haridus- ja teadusministri 19.06.2015. a määruses nr 27 "Täienduskoolituse standard" kehtestatud nõuetele. Õppekavas on ära toodud juhi esmaõppe algastme koolitamise struktuur ja korraldus, ainekaardid ja hindamise kriteeriumid.

Täienduskoolituse õppekavade liigitamisel lähtutakse MKM määruse „Täienduskoolituse standard“ lisaga kehtestatud õppekavarühmade loetelust, mille aluseks on rahvusvaheline haridus- ja koolitusvaldkondade liigitus *International Standard Classification of Education Fields of Education and Training* (ISCED-F 2013). Õppekavarühm 1041 transporditeenused (ISCED-F 2013).

Õppetööd viivad läbi mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsiooni omavad õpetajad kellel on vastava kategooria mootorsõidukijuhi õpetaja tunnistus.

Koolituskursusele võetakse õppima B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kes on õppetöö alustamise ajaks vähemalt 15,5-aastane.

1.1. — Juhi esmaõppe algaste

Juhi esmaõppe algastme käigus peab juht omandama sellised teadmised, oskused ja hoiakud, et ta oleks võimeline liikluses käituma vastutustundlikult, ohutult, teisi liiklejaid arvestavalt ja keskkonda säästvalt ning et ta oskaks juhina realistlikult oma sõiduuskust hinnata ja seda iseseisva juhina jätkuvalt edasi arendada.

Õpilase poolt omandatud teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse mitmeeristavat hindamist: sooritas (+), ei sooritanud (0). Vastavad kanded tehakse klassipäevikus ja õpingukaardil (mõlemad dokumendid võivad olla elektroonilised).

Algastme teooriakursus sisaldab kõiki riiklikus õppekavas ära toodud teemavaldkondi ja esmaabi koolitust (vaata tabel „Algastme koolituse liiklusteooria tundide teemataabel ja tundide maht“). Juhi koolitaja võib sõltuvalt õppekorraldusest, õpetamise metoodikast ja tingimustest muuta teemade käsitlemise järjestust ja teemasid lisada. Õpiväljundite saavutamiseks kasutatakse auditoorset õppevormi, elektroonilist õppevormi (kasutades koostööpartneri e-õppekeskkonda vastavalt koostöölepingule) ja iseseisvat tööd.

Liiklusteooriaõpe elektroonilise õppevormi korral on vastavalt Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määrus nr 60 lisa 6 kohaselt minimaalselt 6 kohustuslikku auditoorset õppetundi. Psühholoogilise nõustamise kallakuga aktiivõppe autojuhikoolituse õppekava temaatika:

1. Juhi enesehinnang, impulsiivne käitumine ja selle teadvustamine, psühholoogilise tagasiside saamine, enda käitumise teadlik jälgimine ja riskeeriva käitumise vältimine.
2. Joove ja väsimus. Kõrvalised tegevused ja nende mõju juhile ning sellest tulenevad ohud. Juhi valmisolek sõiduks. Valikute tegemine ja alternatiivid. Kaassõitjate suhtumine ja käitumine. Oma seisundi hindamine ja võimalused adekvaatseks tagasisideks.
3. Sõidumarsruudi valik ja aja planeerimine. Keeruliste olude ja situatsioonide vältimine vähese kogemuse juures. Alternatiivsed variandid auto juhtimisele ning soovitusel aja ja teekonna valikul. Ohutu sõidukiiruse valik ja riskeeriva käitumise vältimine. Kaaslaste negatiivsetest mõjutustest ja võimekuse näitamisest hoidumine. Kannatlikkus ja püsivus maantesõidul pingelise liikluse tingimustes.

Algastme sõidukoolitus on jagatud moodulitesse 1-3 ja libedasõidu koolituseks (libeda rajal).

1.2. Esmaõppe algastme koolituse kestus

Õppekavas esitatud õppematerjal jaguneb 29 teooriatunnile (sisaldab kooli liiklusteooria eksamit) ja 30 sõidutunnile (sisaldab ka pimedal ajal sõidukijuhtimist ja algastme libedasõidu harjutuste sooritamist).

Õppekavas toodud õpiväljundite saavutamiseks teeb õpilane iseseisvat tööd vastavalt tema võimetele ja vajadustele. Osavõtt kõigest auditoorsetest-, sõidu- ja praktikumitundidest on kohustuslik. Juhi koolituskursuse pikkus on vähemalt neli nädalat, kuid mitte vähem, kui on vajalik õpiväljundite saavutamiseks.

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu ühe õppetunni arvestuslik kestus on 45 minutit. Korruga on teooria- ja sõiduõpet lubatud läbi viia kestusega kuni 90 minutit. Iga 90-minutilise ajavahemiku kohta peab õpetaja ja õpilase jaoks olema katkematu puhkepaus vähemalt 15 minutit, mille jooksul õpetegevust ei toimu.

1.3. Algastme libedasõidu koolitus

Algastme libedasõidu koolitus läbitakse sõiduõppe kolmanda mooduli sees. Eesmärgiks on luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgvahega.

Õppekavas esitatud õppematerjal jaguneb 2 teooriatunnile (vt. õppekavas teema T 1.17.) ja 1 sõidutunnile. Teooriaõppe- ja õppesõidutunni pikkus on 45 minutit.

Algastme libedasõidu harjutused viiakse läbi Õnneleid Liikluskooli koostööpartneri juures ja nende õppekava alusel vastavalt koostöölepingule.

1.4. Juhi koolituse lõpetamine

Juhi koolitus lõpeb käesolevas õppekavas toodud õpiväljundite saavutamisel. Õpiväljundite saavutamiseks püstitatud kontrolli meetodite ja hindamiskriteeriumite kirjeldus on ära toodud

koolitaja eksamineerimise ja hindamise juhendis, mille leiab käesoleva dokumendi lõpust. Õpiväljundite saavutamise tõendamiseks tuleb õpilasel sooritada liiklusteooria kursuse lõpus kooli liiklusteooria eksam.

Pärast algastme koolituse, libedasõidu koolituse ja esmaabi koolituse läbimist väljastab juhi koolitaja õpilasele juhi koolituskursuse tunnistuse ning koolitaja esitab elektrooniliselt koolituskursuse tunnistuse andmed liiklusregistrisse.

1.5. Algastme koolituse liiklusteooria tundide temataabel ja tundide maht

Nr	Teema	Läbitavad teemad	Tundide arv
SISSEJUHATUS JA OHUTUS			11 tundi
1.	T 1.1.	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest	0,5
2.	T 1.2.	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	0,5
3.	T 1.3.	Liiklus kui süsteem (liikluskorraldusvahendid, liikluse reguleerimine, sõiduk)	2
4.	T 1.4.	Ohutu liiklemise põhimõtted (märguanded, pikivahe, sõidukiiruse valik)	2
5.	T 1.5.	Teiste liiklejatega arvestamine	1
6.	T 1.6.	Sõiduki turvalisus (sõiduasend, laps sõidukis, turvavarustus, sõitjad, veosed, tehnoseisund)	2
7.	T 1.7.	Inimene sõidukijuhina (tervislik seisund, isiksuse omadused, grupiprotsessid, kõrvalised tegevused)	3
REEGLID			8 tundi
8.	T 1.8.	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites (ka enne sõitu)	2
9.	T 1.9.	Sõidujärjekord sõites (ristmike ületamine)	2
10.	T 1.10.	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	1
11.	T 1.11.	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine (parkimine)	2
12.	T 1.12.	Käitumine liiklusõnnetuse korral	1
HOIAKUD			9 tundi
13.	T 1.13.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	3
14.	T 1.14.	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	1
15.	T 1.15.	Keskkonda säästev sõiduki kasutamine	1
16.	T 1.16.	Sõitmine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	1
17.	T 1.17.	Peatamisteenkonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	2
18.	T 1.18.	Pimedaja sõiduki juhtimine*	1
19.	TE	Liiklusteooria eksam**	1
Kokku algastme koolituses			29 tundi

* Teooriaund viiakse läbi auditoorses õppes või praktikumina.

** Toimub pärast liiklusteooria kursuse läbimist ja on eelduseks andmete edastamiseks Maanteeametisse.

1.6. Algastme koolituse sõidutundide teemataabel ja tundide maht

Nr	Teema	Läbitavad teemad	Tundide arv
1. MOODUL			2 kohustuslikku tundi
1.	S 1.1.	Juhi tööasend ja turvavarustus.	1
2.	S 1.2.	Sõiduki käsitsemine.	1
3.	IP 1	Sõitmine individuaalprogrammi järgi.	Määrab õpetaja vajadusel
2. MOODUL			22 kohustuslikku tundi
4.	S 2.1.	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel.	Minimaalselt 1
5.	S 2.2.	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides.	Minimaalselt 10
6.	S 2.3.	Sõiduki peatamine, parkimine ja sõidu lõpetamine.	Minimaalselt 1
7.	S 2.4.	Sõidu eripära asulas ja asulavälisel teel.	Minimaalselt 1
8.	IP 2	Sõitmine individuaalprogrammi järgi.	Määrab õpetaja vajadusel
3. MOODUL			6 kohustuslikku tundi
9.	S 3.1.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige.	1
10.	S 3.2.	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal.	1
11.	S 3.3.	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine.	2
12.	LS	Algastme libedasõidu harjutused (liberajal).	1
13.	PS	Pimedal ajal sõiduki juhtimine.*	1
14.	IP 3	Sõitmine individuaalprogrammi järgi.	Määrab õpetaja vajadusel
15.	KS	Kontrollsõit.	Määrab õpetaja vajadusel
Kokku algastme koolituses			30 kohustuslikku tundi

- * Kui esmaõppe algaste koolitus läbiti ajal, mil pole pimedat aega, siis tuleb pimedat aega sõidutund läbida simulaatoril.
- NB! Sõidutunni pikkus on 45 minutit (sissejuhatus-õppimine-kokkuvõte).
- Kõik teemad, mis on rohelisel taustal, on lisaõidutunnid ja ei kuulu kohustusliku 30 sõidutunni hulka!

1.7. Lõppastme koolitus

Juhi esmaõppe lõppaste hõlmab koolitaja juures omandatud sõiduuskuse iseseisvat edasiarendamist ja enesehinnangu väljakujundamist teeliikluse tingimustes. Lõppastme eesmärk on süvendada algastmes saadud teadmisi ja oskusi ning saavutada iseseisva juhina piisav liiklemise vilumus, mis annab valmiduse juhiloa saamiseks. Juhi esmaõppe lõppaste algab pärast esmase juhiloa saamist. Juhi esmaõppe lõppastme kestus on 23 kuud.

Juhi esmaõppe lõppastme koolituse eesmärk on ohutu liiklemise ja riske vältiva sõiduuskuse, teisi liiklejaid arvestava ning säästliku ja keskkonnasõbraliku sõiduviisi süvendamine. Lõppastme koolituse peab esmaõppe lõppastme raames läbima B-kategooria mootorsõiduki esmase juhiloa omanik enne esmase juhiloa vahetust juhiloa vastu.

Lõppastme koolitus koosneb teория- ja sõiduõppest ning selle minimaalne maht on toodud järgnevas tabelis. Lõppastme koolituse raames peab läbima libedasõidu riskivältimise koolituse.

Lõppastme koolitus			
Teoriaõpe		Sõiduõpe	
Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeludes	3	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine	1
Libedasõidu riskivältimise praktikum	1	Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine	1
Kokku lõppastme koolituses	4	Kokku lõppastme koolituses	2

Lõppastme libedasõidu riskivältimise praktikum ja harjutused viiakse läbi Õnneleid Liikluskooli koostööpartneri juures, kes haldab muuks liikluseks suletud libedasõidu õppeväljakut, mille vastavuse kohta kehtestatud nõuetele on Maanteeamet väljastanud hinnangu. Koolitus toimub koostööpartneri õppekava alusel vastavalt koostöölepingule.

2. ÕNNELEID LIIKLUSKOOI ALGASTME KOOLITUSE AINEKAARDID

Käesolevas peatükis on toodud teooria- ja sõiduõppe ainekaardid, mis tuginevad Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määrus nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“ Lisa 5-le (majandus- ja taristuministri 08.01.2020 määruse nr 1 sõnastuses).

2.1. Teooriaõppe ainekaardid

T 1.1.	<i>T 1.1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest</i>
Koht õppekavas	Sissejuhatav aine
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 0,5 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja juhi õppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Seatakse koolitusele ühised eesmärgid.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Lua eeldused olukorrale, kus juhi ettevalmistamise riikliku õppekavaga seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade saamisega ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; • teab õppetöö korraldust; • teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; • on omaks võtnud juhi ettevalmistamise riikliku õppekavaga seatud juhi koolituse eesmärgid.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Loengu vormis (PowerPoint) antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja juhi õppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Arutelu käigus seatakse koolitusele ühised eesmärgid.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Tutvuda järgnevate õigusaktidega: Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad (https://www.riigiteataja.ee/akt/116012020005)

	Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele (https://www.riigiteataja.ee/akt/116012020007) Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega. (https://www.liikluskoolitus.ee/internetikool/)
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid. Õnneleid Liikluskooli mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava. Õnneleid Liikluskool B-kategooria õppetöö eeskiri.

T 1.2.	T 1.2. Iseseisvaks õppimiseks juhendamine
Koht õppekavas	Sissejuhatav aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 0,5 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitakse pärast tundi "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Lisaks kohustuslikele teooriatundidele ja sõidutundidele on kursuse raames palju iseseisvat tööd. Aine raames täpsustatakse iseseisva töö sisu ja mahtu. Aidatakse õpilasel koostada individuaalne õppeplan – õppetöö ajaline jaotus, iseseisev töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus oma õppimise eest.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplan.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • on valmis vastutama oma õppimise eest; • on koostanud individuaalse õppeplani; • teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega. Pärast loengut toimub individuaalne töö õpilaste isikliku õppekava koostamisega.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Õpilane koostab individuaalse õppeplani. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.3.	T 1.3. Liiklus kui süsteem
Koht õppekavas	Ohutusele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 2 kohustuslikku tundi.

Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Liiklus koosneb mitmest osast – tee, liikleja, sõiduk, seadusandlus – moodustades süsteemi. Süsteemi erinevad osad on vastasmõjus – muutused ühes kutsuvad esile ka muutused teistes. Antakse ülevaade olulisemast süsteemi erinevate osade kohta – terminind, liiklusalane seadusandlus, sõiduk, liikluskorraldusvahendid jms.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mõistmaks liiklust kui süsteemi.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat; • teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid; • mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana; • teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Ära õppida liiklusmärkide ja teekattemärgistuse tähendused. Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid. Liiklusseaduse teemaga seotud osa.

T 1.4.	<i>T 1.4. Ohutu liiklemise põhimõtted</i>
Koht õppekavas	Ohutusele suunatud aine.
Mínimaalne tundide arv	Vähemalt 2 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Võimalikke ettetulevaid liiklusolukordi on väga palju ja neid ükshaaval selgeks õppida ei ole võimalik. Aine raames analüüsitakse tüüpilisemaid liiklusolukordi ja arutletakse, millised on juhi võimalused tagada ohutus nendes olukordades. Sõnastatakse ühiselt ohutu liiklemise põhimõtted. Omandatakse piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga ja märguannete kasutamisega seotud reeglid.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgsuuna

	<p>hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid; • teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid; • on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Välja töötada isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.5.	<i>T 1.5. Teiste liiklejatega arvestamine</i>
Koht õppekavas	Ohutusele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 1 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Liiklejate käitumises on vanusest, kogemusest, kasutatavast sõidukist jms tulenevaid erisusi. Neid erisusi teades oskab juht teiste liiklejatega paremini arvestada. Ühe liikleja poolt tehtud viga ei vii vältimatult õnnetuseni kui teine pool teab mida ette võtta õnnetuse ärahoidmiseks. Arutletakse selle üle, milliseid liiklejate rühmi on, millised on nende käitumise eripärad ja kuidas iga liikleja saab neid eripärasid teades ohutuse tagada.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused teiste liiklejatega arevestava käitumise kujunemiseks.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi; • teab erinevate liiklejate rühmade käitumise eripärasid; • teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähem kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid; • omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega; • mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust;

	<ul style="list-style-type: none"> • on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähem kaitstud liiklejatega ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.6.	<i>T 1.6. Sõiduki turvalisus</i>
Koht õppekavas	Ohutusele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 2 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Autotööstus areneb väga kiiresti. Sõidukite tootjad pööravad järjest suuremat rõhku sõidukite turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada teades sõidukis oleva turvavarustuse tööpõhimõtet ning kuidas turvavarustust õigesti kasutada.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused turvavarustuse õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste ja oskuste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks kasutada turvavarustust.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab auto kasutaja juhendiga tutvumise olulisust; • teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine); • teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on enam motiveeritud turvavarustust kasutama; • teab nõudeid sõitjate ja veoste veole ja turvavarustuse kasutamisele; • teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid; • teab nõudeid kasutatava mootorsõiduki tehnoseisundile; • teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel;

	<ul style="list-style-type: none"> • teab kasutatava sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Tutvuda vähemalt ühe sõiduki kasutusjuhendiga leidmaks juhiseid antud sõiduki turvavarustuse kasutamiseks. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid. Sõiduki kasutusjuhend.

T 1.7.	<i>T 1.7. Inimene sõidukijuhina</i>
Koht õppekavas	Ohutusele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 3 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Inimestena oleme erinevad. Erinevused võivad olla tingitud kaasasündinud teguritest (sugu, isiksuse omadused, impulsiivsus, kognitiivsed funktsioonid), elu jooksul välja kujunevatest teguritest (vanus, kogemused, hoiakud, väärtused, motiivid, iseloom jms) ning kiiresti muutuvatest asjaoludest (väsimus, tervislik seisund, emotsioonid, joove jms). Arutletakse selle üle, kuidas nendest teguritest tulenevat negatiivset mõju juhi käitumisele saab vältida.
Aine üldeesmärgid	Luaa eeldused mõistmaks erineva liikluskäitumise põhjuseid, saada teadlikuks enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luaa eeldused strateegiate väljatöötamiseks neid kahjulikke mõjusid vähendada.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid; • teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist; • teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele; • on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks;

	<ul style="list-style-type: none"> • on motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.
Hindamise meetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.8.	<i>T 1.8. Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites</i>
Koht õppekavas	Liiklusreeglitele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 2 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on valida teel otse sõites ja manöövri sooritamisel õige asukoht. Omandatakse sõidu alustamise ja sõiduki asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, millised on tee erinevad osad ja nende otstarbed; mille järgi ära tunda eraldi rada ühissõidukile, kergliiklejatele jms; kui sõiduradasid on mitu, siis milline rada valida; kuidas saab juht õige paiknemisega teel riske vältida. Analüüsitakse sõiduki asukohaga sõites seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida. Samuti on oluline veenduda oma sõiduki korrasolekus ja tervisliku seisundi vastavuses liiklusohutusega.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab milline peab olema juhi tervislik seisund ja sõiduki tehno seisund enne sõidu alustamist; • teab millised dokumendid peavad sõidukijuhil olema kaasas; • teab kuidas sõitu ohutult alustada; • teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet; • teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid; • teab kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; • on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.

Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.9.	<i>T 1.9. Sõidujärjekord sõites</i>
Koht õppekavas	Liiklusreeglitele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 2 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on õige sõidujärjekorra määramine teede lõikumisalade ja teega külgnivate alade ületamisel. Omandatakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ning raudteeülesõidukohtadel ja õuelade, parklate, jalgrattateede, teega külgnivate alade, raudtee, trammitee jms ületamisel sõidujärjekorra määramisega seotud reeglid. Analüüsitakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnivate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõiduga seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luaa eeldused ristmike ja teega külgnivate alade ületamisel õige sõidujärjekorra määramiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks ristmikel sõites võimalikke ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnivate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid; • omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnivate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.

Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetodina kasutatakse probleemülesannete lahendamist ja õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Lahendada teemakohaseid probleemülesandeid. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.10.	<i>T 1.10. Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis</i>
Koht õppekavas	Liiklusreeglitele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 1 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seonduvad reeglid. Asulavälisel teel ja kiirteel sõiduki juhtimine erineb asulas sõidust peamiselt sõidukiiruse poolest. Suurema sõidukiirusega kaasneb oht õnnetuse korral rohkem vigi saada; midagi olulist võib tähele panemata jääda; kui ohtu märgatakse, siis on vähem aega õige otsuse vastuvõtmiseks ja tegutsemiseks. Lubatud sõidukiirust ületatakse siin ka rohkem - sõit tundub ohutum, sõidukiiruse hüpnos jms. Kuid ka väljaspool asulat ja kiirteel saab ohutult sõita – valides oludele vastava sõidukiiruse ja hoides enda ümber tegutsemiseks piisavalt ruumi. Analüüsitakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimiseks ja ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Lua eeldused motivatsiooni suurenemiseks järgida ka asulavälisel teel ja kiirteel sõites sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoida ohutut piki- ja külgvahet.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid; • teab sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas; • omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõidukit juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.

õpiväljundite saavutamiseks	
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.11.	<i>T 1.11. Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine</i>
Koht õppekavas	Liiklusreeglitele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 2 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Peatumine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma selliselt, et muud liiklust ei takistata. Omandatakse peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse peatumise ja parkimise ning hädapeatamisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused peatumiseks ja parkimiseks ning hädapeatamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reeglite järgimiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid; • teab kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda; • on motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima. • teab kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Lahendada teemakohaseid liiklusteste ja probleemülesandeid. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.

Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.
-----------------------	--

T 1.12.	<i>T 1.12. Käitumine liiklusõnnetuse korral</i>
Koht õppekavas	Liiklusreeglitele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 1 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Liiklusõnnetus on riskiolukord, kuhu ükski juht ei taha sattuda. Kui aga liiklusõnnetus siiski juhtub, eeldab see juhilt kindlate reeglite järgi käitumist. Omandatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud reeglid. Lahendatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi ohutuse ja liikluskindlustusseaduse seisukohast.
Aine üldeesmärgid	Luaa eeldused liiklusõnnetuse korral õige ja ohutu käitumise jaoks vajalike teadmiste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda; • teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse temaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Kohustuslik osaleda esmaabi koolitusel. Küllastada Eesti Liikluskindlustuse Fondi kodulehte (https://www.lkf.ee/et/liiklus%C3%B5nnetus/juhtus-avarii). Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.13.	<i>T 1.13. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige</i>
Koht õppekavas	Hoiakutele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 3 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse möödasõidu, möödumisega ning ümberpõikega seotud reeglid. Arutletakse selle üle, milliseid ohte võib möödasõidul ette tulla ja kuidas neid ohte vältida. Analüüsitakse möödasõidu, möödumise ja

	ümberpõikega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldesmärgid	Luu eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks kaaluda hoolega möödasõiduvajadust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi; • teab kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata; • teab kuidas käituda möödasõidetava rollis; • on motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.14.	<i>T 1.14. Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil</i>
Koht õppekavas	Hoiakutele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 1 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Sõitu planeerides on võimalik teekonnaga seotud ohte vältida – marsruudi ja aja valik, sõiduki ettevalmistus sõiduks, vajaminev varustus, vajalikud puhkepausid, juhi seisund jms.
Aine üldesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides saab mõjutada sõidu ohutust. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; • on motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima;

	<ul style="list-style-type: none"> teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms).
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist. Tunni lõpus tagasiside ja õpilaste iseseisvate tööde analüüs.
Hindamise meetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Õpilane planeerib etteantud marsruudil liikumise, tuues välja selle teekonna ohtlikud kohad ja lahendused nende vältimiseks. Sõidutunnis sõidetakse see marsruut läbi ja hiljem tehakse analüüs. Tutvuda GPS navigatsiooni vahenditega. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid. Maanteede atlas, Tartu linna kaart, elektroonilised kaardilahendused.

T 1.15.	<i>T 1.15. Keskkonda säästev auto kasutamine</i>
Koht õppekavas	Hoiakutele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 1 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Auto kasutamise kaasaegne kahju keskkonnale. Kuidas saab seda kahjulikku mõju vähendada? Sõiduviisi valikuga, sõidu planeerimisega, auto korralise hooldamisega, eelsojendi kasutamise, auto valikuga ostes jms. Arutletakse vajadustest lähtuvalt võimaluste üle säästa ja milliseid meetmeid keegi on nõus keskkonna säästmiseks tarvitusele võtma.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused auto säästlikuks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks autot kasutades keskkonda säästa. Luua eeldused enesehinnanguks – kui motiveeritud keegi on autot keskkonda säästvalt kasutama.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> teab kuidas auto kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada; oskab leida auto kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta; teab kuidas jälgida kütuse kulu; on motiveeritud autot kasutades keskkonda säästma; mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.

õpiväljundite saavutamiseks	
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Võrrelda võimalikult mitme erineva sõiduki kasutusjuhendit ja leida nendest sarnased juhised keskkonnasäästliku sõiduki kasutamise kohta. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.16.	<i>T 1.16. Sõitmine rasketes tee- ja ilmastikuoludes</i>
Koht õppekavas	Hoiakutele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 1 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Rasked tee- ja ilmastikuolud põhjustavad tee ja rattavahelise haardumise või nähtavuse halvenemise ning veeretakistuse suurenemise. Kuidas sellistes rasketes oludes ohutult sõidukit juhtida? Selleks, et juht saaks sõita ohutult (suudaks säilitada tee ja ratta vahelise haardumise, oskaks valida oludele vastava sõidukiiruse ja õige pikivahe), peab ta arvestama asjaoluga, et sõidukile mõjuvad jõud, mis võivad töötada vastupidiselt juhi soovile. Mõistes sõidukile mõjuvaid jõude ja kuidas juht oma käitumisega saab neid jõudusid muuta, saab sõites neid arvestada.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Lua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmise seotud ohtude mõistmiseks ja teadmiste kujunemiseks kuidas neid ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; • teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.17.	<i>T 1.17. Peatamisteedekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine</i>
Koht õppekavas	Hoiakutele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 2 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Juht peab olema võimeline valima oludele vastava sõidukiiruse ja teadma, kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida. Samuti peab ta teadma, kui kiiresti on võimalik sõiduk peatada. Peatamisteedekonna pikkus sõltub sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teoludest jms. Selgitatakse pidurdusteedekonna sõltuvust teekatte iseärasustest ja sõidukiirusest ning et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt peatamisteedekonna pikkust. Arutletakse järgmistel teemadel: peatamisteedekond = reageerimisteedekond + pidurdusteedekond; reageerimisaeg, pidurdusteedekonna sõltuvus sõidukiirusest, haardumisest ja massist, tsentrifugaaljõud, inerts, kineetiline energia, jääkkiirus, kokkupõrkel vallanduvad jõud jms.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused vajalike teadmiste kujunemiseks oludele vastava sõidukiiruse, ohutu piki- ja külgsuuna valikuks. Juht peab mõistma tee- ja ilmastikuolude mõju rehvi haardumisele teepinnaga. Lua eeldused mõistmaks, et sõidukit ei saa hetkega seisma jätta ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi; kui ruumi on vähe, tuleb vähendada sõidukiirust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; • mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada; • mõistab erinevate tee- ilmastikuolude iseärasusi ning nende mõju sõiduki juhitavusele; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuunaga.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas temakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna temakohased materjalid.

T 1.18.	<i>T 1.18. Pimeda ajal sõiduki juhtimine</i>
Koht õppekavas	Hoiakutele suunatud aine.
Minimaalne tundide arv	Vähemalt 1 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Aine läbimise eeltingimusi ei ole.
Aine lühikirjeldus	Pimeda ajal sõites tuleb osata valida sõidukiirus, mis võimaldab sõiduki peatada nähtavuse piires. Omandatakse tulede kasutamisega seotud reeglid. Näidatakse nähtavust erinevate tuledega vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites; millised on juhi võimalused erineva sõidukiiruse puhul ohu märkamisel tegutseda; kuidas muuta teel seisev sõiduk ja sõiduki ümber toimetavad inimesed teistele liiklejatele nähtavaks.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused tulede õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja mõistmaks pimeda ajal sõitmisega seonduvaid ohte ning kuidas juht saab neid ohte oma käitumisega vältida.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral; • mõistab, et pimeda ajal on nähtavus palju halvem kui valge ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuuna; • saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest, ohtudest.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist. Teooriaõpe toimub kas auditoorse õppetöona või praktikumina. Praktikum viiakse läbi muuks liicluseks suletud alal või vähesel liiclusega valgustamata teel. Õpet on võimalik läbida nõuetele vastaval simulaatoril selle teenuse pakkuja õppekava alusel vastavalt koostöölepingule.
Hindamise meetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Enne praktikumi tulekut tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.
Teooriakursuse lõpetamine	Pärast kõikide ainete läbimist peab õpilane sooritama autokooli liiclusteooria eksami, mis sisaldab erinevaid küsimusi, mis puudutavad kõiki aineid. Edukalt testi läbimisel loetakse teooriakursus lõppenuks.

TE	TE Liiklusteooria eksam
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppe kursusesse.
Aine TE maht	Vähemalt 1 tund.
Aine läbimise eeltingimused	Liiklusteooria kooli eksamile pääsemise eelduseks on: <ul style="list-style-type: none"> • läbitud teooriaõppe kõik ained; • sooritatud kõik ainesisesed testid ja kontrollid; • õigeaegselt esitatud Õnneleid Liikluskooli hindamiskriteeriumitele vastavad iseseisvad tööd.
Aine lühikirjeldus	Pärast kõikide õppeainete läbimist tuleb õpilasel sooritada liiklusteooria kooli eksam, mis sisaldab 60 küsimust kogu teooriakursuse vältel läbitud ainete kohta.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused teooriakursuse vältel omandatud teadmiste ja oskuste rakendamiseks liiklussituatsioonide ja probleemülesannete lahendamisel ning lua eeldused edukaks liiklusteooria testi lahendamiseks. Kontrollida, kas õpilase liiklusteooria teadmised, oskused ja käitumine on vastavuses Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011 vastu võetud määrusega nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". https://www.riigiteataja.ee/akt/128062011037
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab liiklusalast seadusandlust ja oskab sellele tuginedes lahendada probleemülesandeid ja liiklustest; • teab liiklusohutusega seonduvat ja oskab seda rakendada probleemülesannete ja liiklustestide lahendamisel.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käigus peab õpilane lahendama iseseisvalt arvutis või paberkandjal liiklustesti, mis sisaldab kogu teooriakursuse vältel läbitud aineid.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Küsimuste arv on 60, õigete vastuste minimaalne osakaal peab olema vähemalt 90%.
Iseseisva töö sisu	Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega ning tutvuda Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011 vastu võetud määrusega nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". https://www.riigiteataja.ee/akt/128062011037 . Külastada Maanteeameti kodulehte ja uurida teooriaeksamiga seonduvat (https://www.mnt.ee/et/liikleja/eksamid/teooriaeksam). Lahendada liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid. Testide vihik.

2.3. Sõiduõppe ainekaardid

S 1.1.	S 1.1. Juhi tööasend ja turvavarustus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 2 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund. Kui õpilane saavutab õpiväljundid vähema tundide arvuga, viib sõiduõpetaja läbimata kohustuslikud tunnid üle järgneva aine läbimiseks.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi teelõigul, kus muud liiklust ei häirita ega ohustata või muuks liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul. Omandatakse sõiduks valmistumiseks vajalikud oskused – juhi tööasendi reguleerimine, oskus aidata sõitjatel turvavarustus kinnitada, oskus kontrollida sõiduki vastavust tehnonõuetele, oskus aru saada, millal sõiduki kasutamine on ohtlik.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luuakse eeldused motivatsiooni suurendamiseks kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjatel .
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab teostada sõiduki sõidueelset kontrolli, näiteks kasutades sõiduki käsiraamatut; • oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; • oskab kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel turvavarustust kinnitada, samuti selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; • oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; • teab juhi valest tööasendist ja turvavarustuse valest kasutamisest tulenevaid ohte; • on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatel.
Iseseisva töö sisu	Vähemalt ühe sõiduki kasutusjuhendiga tutvumine. Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õpilane püstitab oma õppimise eesmärgid tuginedes aine sisule ja õpiväljunditele. Õppimine toimub õpilast aktiveeriva vestluse vormis, kus õpetaja ülesandeks on selgitada ja esitada suunavaid küsimusi. Õpilasel on võimalus peegeldada oma varasemaid teadmisi ja kogemusi. Õpilane oskab analüüsida ja siduda varasemaid teadmisi uute teadmistega ning kogemustega. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja poolt õpilasele esitatud küsimustele antud vastuste põhjal. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

S 1.2.	S 1.2. Sõiduki käsitlemine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 2 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutundi. Kui õpilane saavutab õpiväljundid vähema tundide arvuga, viib sõiduõpetaja läbimata kohustuslikud tunnid üle järgneva aine läbimiseks.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 aine "Juhi tööasend ja turvavarustus".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi teelõigul, kus muud liiklust ei häirita ega ohustata, liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul. Harjutatakse mootori käivitamist, sõiduki juhtimisseadmete käsitlemist, manööverdumist, märguandmist, sujuvat liikumist, sõidu lõpetamist, pidurdamist, tagurdamist jms. Harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõiduõpingute alustamiseks vähese liiklusega teedel.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise oskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkamiseks vähese liiklusega teedel. Õpilane oskab paigalt võtta, sõidukit sujuvalt ja äkkpidurdamisega peatada ning sõidurada vahetada. Tagurdada otsesuunas ja pöördega.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teedel; • teab sõiduki vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; <ul style="list-style-type: none"> • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.
Iseseisva töö sisu	Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga. Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õpilane püstitab oma õppimise eesmärgid tuginedes aine sisule ja õpiväljunditele. Õppimine toimub õpilast aktiveeriva vestluse vormis, kus õpetaja ülesandeks on selgitada ja esitada suunavaid küsimusi. Õpilasel on võimalus peegeldada oma varasemaid teadmisi ja kogemusi. Õpilane oskab analüüsida ja siduda varasemaid teadmisi uute teadmistega ning kogemustega. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja ja õpilase poolt ühise analüüsi tulemusena. Seega otsus liikuda sõiduõppe 2.moodulisse tugineb eelnevale analüüsile. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

S 2.1.	S 2.1. Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 22 kohustuslikku sõidutundi. Mooduli siseselt otsustatakse ühiselt õpilasega, millistele teemadele on vaja enim tähelepanu suunata.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund. Lõplik sõidutundide arv määratakse vastavalt õpilase individuaalsele vajadusele.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained.
Aine lühikirjeldus	Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Luua eeldused valmiduse kujunemiseks võtta juhina vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest. Luua eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitada sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides; • omab vajalikke oskusi vähese liiklusega teel liiklemiseks; • oskab peatuda ja parkida teel; • teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisva töö sisu	Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga. Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õpilane püstitab oma õppimise eesmärgid tuginedes aine sisule ja õpiväljunditele. Õppimine toimub õpilast aktiveeriva vestluse vormis, kus õpetaja ülesandeks on selgitada ja esitada suunavaid küsimusi.

kontrollimine ja hindamine	Õpilasel on võimalus peegeldada oma varasemaid teadmisi ja kogemusi. Õpilane oskab analüüsida ja siduda varasemaid teadmisi uute teadmistega ning kogemustega. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja ja õpilase poolt ühise analüüsi tulemusena. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).
----------------------------	---

S 2.2.	S 2.2. Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 22 kohustuslikku sõidutundi. Mooduli siseselt otsustatakse ühiselt õpilasega, millistele teemadele on vaja enim tähelepanu kulutada.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 10 sõidutundi. Lõplik sõidutundide arv määratakse vastavalt õpilase individuaalsele vajadusele.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe esimene moodul. Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained ja moodul 2 aine "Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi keerulisema ja tihedama liiklusega teedel. Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks 3. moodulis. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt Eestimaa regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele. Soodsate tee- ja ilmaolude korral harjutatakse sõitmist antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
Aine üldesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks 3. moodulis. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks erinevates liiklussituatsioonides osalemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt; • omab teel sõitmisel erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi; • teab erineva liiklusega teedel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega;

	<ul style="list-style-type: none"> • on võimeline hindama olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; • on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
Iseseisva töö sisu	Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga. Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õpilane püstitab oma õppimise eesmärgid tuginedes aine sisule ja õpiväljunditele. Õppimine toimub õpilast aktiveeriva vestluse vormis, kus õpetaja ülesandeks on selgitada ja esitada suunavaid küsimusi. Õpilasel on võimalus peegeldada oma varasemaid teadmisi ja kogemusi. Õpilane oskab analüüsida ja siduda varasemaid teadmisi uute teadmistega ning kogemustega. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja ja õpilase poolt ühise analüüsi tulemusena. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

S 2.3.	<i>S 2.3. Sõiduki peatamine, parkimine ja sõidu lõpetamine</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 22 kohustuslikku sõidutundi. Mooduli siseselt otsustatakse ühiselt õpilasega, millistele teemadele on vaja enim tähelepanu kulutada.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund. Lõplik sõidutundide arv määratakse vastavalt õpilase individuaalsele vajadusele.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe esimene moodul. Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained ja moodul 2 aine "Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi parklas ja vähese liiklusega teedel. Harjutatakse sõiduki peatamist ja parkimist, autojuhi sõidueksami esimese järgu ülesandeid, manöövrte sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses manööverdamisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalikud sõiduki ohutuks ja liiklusreeglite kohaseks peatamiseks ja parkimiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks erinevates liiklussituatsioonides osalemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt; • teab erineva liiklusega teel sõiduki peatamisega ja parkimisega seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • omab realistlikku arusaama isiklikest, peatumisega ja parkimisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • oskab peatuda ja parkida nii teel, kui parklas; • oskab valida sobiva parkimiskoha ja oskab sooritada vajaliku manöövri sõiduki ohutuks paigutamiseks valitud parkimiskohale; • oskab sooritada autojuhi sõidueksami esimese järgu ülesandeid.

Iseseisva töö sisu	Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga. Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õpilane püstitab oma õppimise eesmärgid tuginedes aine sisule ja õpiväljunditele. Õppimine toimub õpilast aktiveeriva vestluse vormis, kus õpetaja ülesandeks on selgitada ja esitada suunavaid küsimusi. Õpilasel on võimalus peegeldada oma varasemaid teadmisi ja kogemusi. Õpilane oskab analüüsida ja siduda varasemaid teadmisi uute teadmistega ning kogemustega. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja ja õpilase poolt ühise analüüsi tulemusena. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

S 2.4.	<i>S 2.4. Sõidu eripära asulas ja asulavälisel teel</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 22 kohustuslikku sõidutundi. Mooduli siseselt otsustatakse ühiselt õpilasega, millistele teemadele on vaja enim tähelepanu kulutada.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund. Lõplik sõidutundide arv määratakse vastavalt õpilase individuaalsele vajadusele.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe esimene moodul. Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained ja moodul 2 aine "Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi asulas ja asulavälisel teel. Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks 3. moodulis. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt asulas ja asulavälisel teel. Sealhulgas antud teelõigul suurima lubatud kiirusega sõitmist, tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele. Arutletakse „kiirushüpnosis“ seotud ohte.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalikud ohutuks liiklemiseks asulavälistel teedel ja suurematel kiirustel. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks erinevates liiklusesituatsioonides osalemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt; • mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • on võimeline kohanema sõidukiirusest tulenevate muutustega; • on võimeline hindama võimaliku liiklusohtliku olukorra tõsidust suurematel kiirustel ja reageerima kohaselt; • on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega; • oskab võtta arvesse sõidu eripära asulas ja asulavälisel teel.

Iseseisva töö sisu	Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga. Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õpilane püstitab oma õppimise eesmärgid tuginedes aine sisule ja õpiväljunditele. Õppimine toimub õpilast aktiveeriva vestluse vormis, kus õpetaja ülesandeks on selgitada ja esitada suunavaid küsimusi. Õpilasel on võimalus peegeldada oma varasemaid teadmisi ja kogemusi. Õpilane oskab analüüsida ja siduda varasemaid teadmisi uute teadmistega ning kogemustega. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja ja õpilase poolt ühise analüüsi tulemusena. Seega otsus liikuda sõiduõppe 3.moodulisse tugineb eelnevale analüüsile. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

S 3.1.	S 3.1. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained ja 2 ained.
Aine lühikirjeldus	Aine raames nii asulas, kui väljaspool asulat läbiviidavas sõidutunnis rakendatakse teooriaõppes omandatud teadmisi pärisuunas ja vastassuunas möödasõidu, möödumise ja võimalusel ka ümberpõike kohta – ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu hindamine, käitumine möödasõitja ja möödasõidetava rollis, ohu ilmnemisel möödasõidu katkestamine jms. Aine raames viiakse läbi sõidutund teelõigul, kus möödasõidu, möödumise ja ümberpõike õpetamisega teisi liiklejaid oluliselt ei häirita. Tavaliikluses on õppesõidukiga keeruline leida võimalust möödasõidu õpetamiseks – pole sõidukeid, kellest mööda sõita. Seepärast viiakse sõidutund läbi vähemalt 2 õppesõidukiga. Jäädes sõitma ca 20 km/h väiksema sõidukiirusega kui on suurim lubatud sõidukiirus ja/või oludele vastav sõidukiirus konkreetsel teelõigul, saab kordamööda pakkuda üksteisele võimalust mööda sõita. Sõidutunni käigus juhib iga õpilane vähemalt ühe sõidutunni. Sellel ajal kui üks õpilastest sõidab, jälgivad teised tema sõitu. Reflekteeritakse nähtu ja kogetu üle – kas möödasõit oli ohutu, kuidas minul läks võrreldes teistega, mis läks hästi, mida võiks teha teist moodi, kas pikivahe enne ja pärast möödasõitu oli piisav, kas manööver tehti õigesti jms. Sõidutundi juhib õpetaja suunavate küsimustega, kasutades nn arengutreeningu meetodit.
Aine üldeesmärgid	Luaa eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks ning väljaspool asulat peatumiseks ja parkimiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luaa eeldused realistliku arusaama kujunemiseks

	isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu; • mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver; • oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuuna vööndi kaudu; • oskab käituda möödasõidetava rollis; • oskab peatuda ja parkida väljaspool asulat; • omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Iseseisva töö sisu	Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuses õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Sõidutunni käigus sõidab iga õpilane vähemalt ühe sõidutunni. Sellel ajal kui üks õpilastest sõidab, jälgivad teised tema sõitu. Reflekteeritakse nähtu ja kogetu üle – kas möödasõit oli ohutu, kuidas minul läks võrreldes teistega, mis läks hästi, mida võiks teha teisiti, kas pikivahe enne ja pärast möödasõitu oli piisav, kas manööver tehti õigesti jms. Sõidutundi juhivad õpetaja suunavate küsimustega, kasutades nn arengutreeningu meetodit. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja ja õpilase poolt ühise analüüsi tulemusena. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

S 3.2.	<i>S 3.2. Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooria- ja sõiduõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Õpilane planeerib sõidu punktist A punkti B ja sõidab sihtpunkti plaani kohaselt. Sõitu planeerides kasutatakse navigeerimisseadet ja/või kaarti. Planeeritud teekonnal sõites on oluline pöörata tähelepanu sõiduraja valikule riski vältimise eesmärgil ja harjutada sõitu juhatusmärkide järgi.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat planeerida.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;

	<ul style="list-style-type: none"> • on motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima; • sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine.
Iseseisva töö sisu	Enne sõidutundi tulekut on õpilane ette valmistanud eelnevalt õpetajaga kokkulepitud marsruudi. Sõiduteekonna ettevalmistamisel on õpilane kasutanud kaarti ja/või navigatsiooniseadmeid. Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuses õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Pärast õpilast aktiveerivat vestlust selgitab õpilane õpetajale kuidas ta planeeris oma sõidu marsruudi, milliseid abivahendeid kasutas, mis olid teekonna valiku peamised kriteeriumid ja kuidas ta ohutust silmas pidas. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja ja õpilase poolt ühise analüüsi tulemusena. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

S 3.3.	S 3.3. Keskkonda säästev sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooria- ja sõiduõppe 1. ja 2. moodul.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 2 sõidutundi.
Aine lühikirjeldus	Autojuhi peamised võimalused sõites keskkonda säästa on: teha tähelepanekuid piisavalt kaugelt, hoida piisavat piki- ja külgvahet, planeerida sõitu eesmärgiga võimaluse korral mitte seisma jääda, kasutada antud olukorras võimalikult kõrget käiku, kiirendada reipalt. Rõhutatakse, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis. Sõidu ajal mõõdetakse keskmist ja hetkelist kütuse kulu.
Aine üldeesmärgid	Luuu eeldused keskkonda säästva sõiduviisi kujunemiseks. Luuu eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Toetada plaani koostamist tegevuste kohta, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamiseks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab juhtida sõidukit keskkonda säästvalt; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis, milles ei ole midagi keerulist; • on motiveeritud juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt; • omab realistlikku arusaama isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;

	<ul style="list-style-type: none"> • on teinud plaani, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamiseks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Õpilane peab eelnevalt iseseisvalt tutvuma säästlikku sõiduviisi kirjeldavate õppematerjalidega, mille on ta eelnevalt saanud teooriaõppe käigus. Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õpilane püstitab oma õppimise eesmärgid tuginedes aine sisule ja õpiväljunditele. Õppimine toimub õpilast aktiveeriva vestluse vormis, kus õpetaja ülesandeks on selgitada ja esitada suunavaid küsimusi. Õpilasel on võimalus peegeldada oma varasemaid teadmisi ja kogemusi. Õpilane oskab analüüsida ja siduda varasemaid teadmisi uute teadmistega ning kogemustega. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja ja õpilase poolt ühise analüüsi tulemusena. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

LS	<i>LS Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud kõik sõiduõppe 1. ja 2. mooduli sõidutunnid. Sõiduõpe viiakse läbi pärast teemat T 3.5 „Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine“ läbimist.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine lühikirjeldus	Oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgahe valikuks peab õpilane teadma, kui kiiresti on ta võimeline sõidukit peatama. Sõidutunnis harjutatakse äkkpidurdamist (erinevatel sõidukiirustel) erinevates teoludes ning kurvis sõitmist. Harjutused viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul või muuks liikluseks suletud alal, mis vastab libedasõidu õppeväljakule kehtestatud nõuetele.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused äkkpidurdamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Lua eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgahega. Lua eeldused iseseisvaks toimetulekuks libedates teoludes.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab sooritada äkkpidurduse; • mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada; • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning ohutu piki- ja külgahega.

Iseseisva töö sisu	Õpilane peab eelnevalt iseseisvalt tutvuma teema "Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine" õppematerjalidega, mis ta on saanud teooriaõppe käigus.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Esmaõppe algastme libedasõidu harjutused sooritatakse Õnneleid Liikluskooli koostööpartneri juures, kes haldab muuks liikluseks suletud libedasõidu õppeväljakut, mille vastavuse kohta kehtestatud nõuetele on Maanteeamet väljastanud hinnangu. Koolitus toimub koostööpartneri õppekava alusel vastavalt koostöölepingule.

PS	<i>PS Pimeda ajal sõiduki juhtimine</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi.
Koolituse maht	Vähemalt 1 kohustuslik sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud on pimeda ajal sõitmise auditoorne tund või praktikum.
Aine lühikirjeldus	Harjutatakse teooriaõppes (praktikumis) "Pimeda ajal sõiduki juhtimine" õpitut tavalikliiklusega teel – tulede õiget kasutamist möödasõidul ja vastastikusel kohtumisel ning peatumisel, oludele vastava sõidukiiruse valikut, tähelepanu suunamist jms. Sõiduõpe on võimalik läbida ka nõuetele vastaval simulaatoril Õnneleid Liikluskool OÜ koostööpartneri juures.
Aine üldeesmärgid	Luaa eeldused pimeda ajal sõiduki juhtimiseks vajalike oskuste kujunemiseks ja pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohtude mõistmiseks. Luaa eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luaa eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit pimeda ajal oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuuna ning kasutada õigesti tulesid.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oma sõiduki teistele paremini märgatavaks teha; • mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust; • teab pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohte; • oskab oma käitumisega vähendada pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud riske; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimeda ajal ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisva töö sisu	Õpilane peab eelnevalt iseseisvalt tutvuma pimeda ajal sõitmist kirjeldavate õppematerjalidega Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuses õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õpilane püstitab oma õppimise eesmärgid tuginedes aine sisule ja õpiväljunditele. Õppimine toimub õpilast aktiveeriva vestluse vormis, kus õpetaja ülesandeks on selgitada ja esitada suunavaid küsimusi. Õpilasel on võimalus peegeldada oma varasemaid teadmisi ja kogemusi. Õpilane oskab analüüsida ja siduda varasemaid teadmisi uute teadmistega ning kogemustega. Õpiväljundite saavutamise

	kontrollimine toimub sõiduõpetaja ja õpilase poolt ühise analüüsi tulemusena. Seega otsus liikuda sõiduõppe 3.moodulisse tugineb eelnevale analüüsile. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).
--	---

3. LÕPPASTME KOOLITUSE AINEKAARDID

3.1. Teooriaõpe

LT 1	Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Lõppastme koolituse teooriaõppe maht	Vähemalt 4 kohustuslikku tundi.
Aine maht	Vähemalt 3 auditoorset tundi ja praktikum.
Aine läbimise eeltingimused	Õppima asujal on sooritatud riiklik teooria- ja sõidueksam ning talle on omistatud esmane juhtimisõigus.
Aine lühikirjeldus	Aine raames arutletakse kuidas liiklusõnnetuse peamistest põhjustest tingitud õnnetusi ära hoida. Liiklusõnnetuste ja -vigastuste peamiseks põhjusteks on lubatud sõidukiiruse ületamine, joobes juhtimine, riskeeriv sõidustiil, turvavarustuse mittekasutamine ja agressiivsus liikluses. Lisaks avaldavad mõju juhile ja on liiklusõnnetuste põhjusteks juhi isiksuseomadused, elustiil, motivatsioon ja seadusekuulekus. Samuti on olulisteks teguriteks eakohane riskikäitumine ja vähene juhtimiskogemus. Praktikumi tunnis arutletakse sõiduki peatumisteedkonna erisustest kuival ja libedal teel, ruumi vajadusest manööverdramisel libedal teel ja sõidukile mõjuvatest jõududest ja nende muutustest kiiruse kasvades.
Aine üldeesmärgid	Luu õpikeskkond, kus kujuneb või süveneb arusaam säästliku, ohutu ja teiste liiklejatega arvestava sõiduviisi eelistest. Luuakse eeldused enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest riskidest teadlikuks saamisele ja oskuste kujunemisele nendega oma käitumises arvestada.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab ohte suurendavaid tegureid liikluses; • mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi eeliseid; • teab, millest sõltub tee ja ratta vaheline haardumine; • tajub ja teab enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavaid nõrku külgi, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on motiveeritud sõitma säästlikult, ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt. <p>Pärast praktikumi tundi õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; • mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; • mõistab, et libedal teel on pidurdusteedkond palju pikem kui kuival asfaldil;

	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et sõltuvalt ilmaoludest ja teekatete erinevusest on pidurdustee konna pikkus erinev; • omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuunaga.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema omandamiseks kasutatakse aktiivõppe meetodeid, mis toetavad õppijat kujunemisel enesearengu subjektiks. Õppetöös läbi erinevate meetodite kujundatakse õppimise oskust, analüüsi- ja refleksiooni võimet ning iseseisvat mõtlemist.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel.
Iseseisva töö sisu	Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

3.2. Sõiduõpe

LS 1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse sõiduõppesse.
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 2 sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud lõppastme koolituse teooriaõppe õppeaine „Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine. Käitumine libedates teeloludes“ teema „Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine“.
Aine lühikirjeldus	Õpilane ja õpetaja otsivad koostöös võimalusi süvendada keskkonda säästvat, riske vältivat ja teisi liiklejaid arvestavat sõiduviisi. Aine koosneb sõidu hindamise, tagasiside ning keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamise etapist. Sõiduõppes mõeldakse keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust. Kui õpilasel on võimalus ja soov, siis sõidutund viiakse läbi õpilase sõidukiga ja oma vastutusel. Kui õpilase sõidukil ei ole seadmeid, mille abil mõõta keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust, viiakse sõidutund läbi autokooli õppesõidukiga.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvenemiseks ja realistlikku arusaamise kujunemiseks isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest.

Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest; • on motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Iseisva töö sisu	Õpilane tutvub oma sõiduki kasutusjuhendiga ja selgitab välja valmistaja tehase poolt antud andmed kütuse kulu kohta.

LS 2	Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse sõiduõppesse.
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 2 sõidutundi. Vajadusel määratakse sõidutundide kogumaht sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud lõppastme koolituse teooriaõpe „Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine. Käitumine libedates teoludes“ ja libedasõidu riskivältimise praktikum.
Aine lühikirjeldus	<p>Sõidutunnid viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul vahetult peale lõppastme koolituse teooriaõppe „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ läbimist.</p> <p>Sõidutunnis analüüsitakse peatamistekonna sõltuvust sõidukiirusest, juhi oskustest, sõiduki iseärasustest, pidurdamise viisist, teekatte iseärasustest jms. Ühtlasi asjaolusid, mida tuleb arvestada oludele vastava sõidukiiruse valikul ning kui suurt piki- ja külgvahet tuleb hoida.</p> <p>Sõidutunnis harjutatakse äkkpidurdamist, kurvis sõitmist ja seal pidurdamist ning takistusest ümberpõikamist pidurdamisega ja pidurdamiseta.</p>
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused oma võimete/oskuste ja toimetuleku võimaluste hindamiseks äkkolukorras käitumiseks ning mõistmaks, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud. Lisaks lua eeldused motivatsiooni suurenemiseks juhtida sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • omab realistlikku arusaama isiklikest, äkkolukorras toimetulekuks vajalikest oskustest ja võimalustest; • oskab äkkpidurdamist; • oskab kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid; • oskab valida vastavalt tee olukorrale ja -trajektoorele erinevaid pidurdamistehnikaid ja mõistab sõiduki juhitavust pidurdusprotsessi vältel; • mõistab, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud; • on motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.

Iseseisva töö sisu	Õpilane peab eelnevalt iseseisvalt tutvuma teemakohaste õppematerjalidega Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Lõppastme libedasõidu riskivältimise praktikum ja harjutused viiakse läbi Õnneleid Liikluskooli koostööpartneri juures, kes haldab muuks liikluseks suletud libedasõidu õppeväljakut, mille vastavuse kohta kehtestatud nõuetele on Maanteeamet väljastanud hinnangu. Koolitus toimub koostööpartneri õppekava alusel vastavalt koostöölepingule.

4. KOOLITAJA EKSAmineerimis- JA HINDAMISJUHEND

Järgnevas juhendis on kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks püstitatud kontrolli meetodeid ja hindamiskriteeriumeid. Õpilase poolt omandatud teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist: sooritas (+), ei sooritanud (0).

4.1. Teooria kursuse hindamine

Kui õpilase hindamisel kasutatakse hindamismeetodina õpilase suulist küsitlemist, siis õpetajal on õigus otsustada, kas õpilase vastused olid piisavad või on vaja esitada täiendavaid küsimusi. Õpilasel on õigus saada vahetult tagasisidet.

Aine käigus võib nõuda õpilaselt teemakohase testi sooritamist. Küsimuste arvu määrab õpetaja töö käigus. Õigete vastuste minimaalne osakaal peab olema vähemalt 90%.

Iseseisvate tööde hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist (esitatud - esitamata), õpilane saab õpetajalt tagasisidet.

Pärast teooriakursuse läbimist tuleb õpilasel sooritada liiklusteooria kooli eksam, mis sisaldab 60 küsimust kogu teooriakursuse vältel läbitud ainete kohta. Õigete vastuste minimaalne osakaal peab olema vähemalt 90%.

Teooriakursuse eduka lõpetamise eelduseks on kõigi testide sooritamine, iseseisvate tööde õigeaegne esitamine ning liiklusteooria kooli eksami edukas sooritamine. Testide järelsooritamine toimub õppetöö välisel ajal õpetajaga kokkuleppel.

4.2. Sõidutundide hindamine

Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja ja õpilase poolt ühise analüüsi tulemusena. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

Õpetaja annab õpilasele teemakohase sõiduharjutuse ja selgitab selle täitmise tingimused. Sõiduharjutuse lõpus õpilane hindab enda sooritust ja sõiduõpetaja annab õpilasele tagasisidet sõiduharjutuse sooritamise kohta. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

Pärast teemat „Sõiduki käsitlemine“ annab õpetaja hinnangu, kas õpilane on valmis siirduma sõiduõppele vähese liiklusega teedele. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

Koolil on õigus määrata vajadusel kontrollisõit. Kontrollisõidu määramise põhjused võivad olla järgnevad:

- õpilase enda soov kogeda eksamile sarnast olustikku;

- õpilasel on õpiväljundid saavutamata;
- õpilasel on tekkinud pikk ajaline paus õpingutes;
- teisest autokoolist üle tulnud õpilase oskuste hindamise vajadus.

Kontrollsõidu hindamisel võetakse arvesse järgnevat:

- Õpetaja peab ennast tundma täiesti turvaliselt kogu kontrollsõidu ajal.
- Kontrollsõidu hindamisel võetakse arvesse, kui kaugel õpilane on oma õpingutega õppekava järgi ja hinnatakse vastavalt nendele õpiväljunditele.
- Kontrollsõidu ajal peab õpilane sõidukit iseseisvalt, ohutult, säästlikult ja sujuvalt juhtima erineva liiklustihedusega asula- ja asulavälistel teedel ning olema võimeline sõidukiirust kohandama vastavalt tee- ja ilmaoludele. Kui tee- ja ilmaolud lubavad, siis peab õpilane olema võimeline juhtima sõidukit suurima lubatud kiirusega.
- Kontrollsõidu käigus peab õpilane olema võimeline märkama liiklussituatsioone ja rakendama ning tegutsema vastavalt liiklusreeglitele.
- Selliste vigade või ohtlike käitumisviiside puhul, mis ohustavad õppesõidukit, selles olijaid või teisi liiklejaid, katkestatakse kontrollsõit enneaegselt, sõltumata sellest, kas õpetaja pidi sekkuma auto juhtimisse või mitte. Kontrollsõit loetakse mittesooritatuks. Erandjuhtudel on õpetajal õigus otsustada, kas viia kontrollsõit lõpule või mitte. Kui õpetaja on otsustanud kontrollsõidu katkestada, jätkub edasine tund tavapärase sõidutunnina, mille käigus pööratakse tähelepanu õpilase vajakajäämistele.

Kontrollsõidu võib õpilane sooritada enda sõiduõpetajaga või autokooli siseselt mõne teise sõiduõpetajaga.